

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

1
2

בפני השופטת חנה ינון, שופטת בכירה

התובעים 1. איריס חפץ בורכרדט
2. יעקב בורכרדט

ע"י ב"כ עו"ד יוסי קלו

נגד

ענת פרי - בעצמה

הנתבעת

3
4

פסק דין

5

1. זוהי תובענה על הסך של 200,000 ₪ שעניינה דרישה לפיצוי בגין טענה
להוצאת דברי לשון הרע שמקורה ברשימה אשר פורסמה ע"י הנתבעת
באתר אינטרנט.

9

רקע עובדתי

11

2. התובעים הינם בני זוג נשואים, המתגוררים יחדיו בברלין, גרמניה,
ומגדלים ארבעה ילדים. התובעת מס' 1, הגב' איריס חפץ- בורכרדט הינה
סטודנטית לפסיכולוגיה, ועורכת בהתנדבות את אתר האינטרנט
החברתי- "קדמה".

16

(להלן: "התובעת").

18

3. התובע מס' 2, ד"ר יעקב בורכרדט, אזרח גרמני, הינו רופא מומחה
לרפואה פנימית.

21

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

1 (להלן: "התובע").
2 4. הנתבעת, הגב' ענת פרי, היסטוריונית בעיסוקה, עוסקת בחקר
3 האנטישמיות ובהכחשת השואה, הפעילה יומן רשת, "בלוג", תחת השם
4 "פרי עץ הדעת", באתר האינטרנט "רשימות", המארח כותבים בתחום
5 עיסוקה.

6
7 (להלן: "האתר"; "הנתבעת").
8
9 5. ביום 1.5.08, יום הזיכרון לשואה ולגבורה, פרסמה הנתבעת באתר
10 האינטרנט רשימה תחת הכותרת: "איך מכחישים שואה בעברית", ובה
11 ייחסה להם מעשים פליליים של הכחשת שואה ופרסום מסרים הדומים
12 לתעמולה נאצית, אשר כנטען, הללו דברי לשון הרע.

13
14 6. מנגד, גורסת הנתבעת כי לא התכוונה בפרסום דין לתובע, ד"ר יעקב
15 בורכרדט, כי אם לאדם אחר. בהתייחס לתובעת, גורסת היא כי היא אכן
16 מכחישת שואה וכי את דבריה שלה אמרה בהתבסס על דברים אותם
17 כתבה התובעת בתגובותיה באתר "קדמה" ובאתרים אחרים וכי דבריה
18 הינם בגדר "הבעת דעה" ועל כן חוסים תחת הגנת "תום הלב" שבסעיף
19 15(4) לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה – 1965.

20
21 (להלן: "החוק").
22

23 ראיות הצדדים

24
25 ראיות התובעים

26
27 7. התובעת מס' 1, הגב' איריס חפץ בורכרדט, העידה בתצהירה ת/2 כי
28 הינה אזרחית ישראלית וילידת ישראל. ביום 10.10.98 נישאה לבן זוגה,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכדט ואח' נ' פרי

- 1 התובע מס' 2, מר יעקב בורכדט, בנישואים אזרחיים בצ'כיה, והם
2 רשומים כנשואים בישראל.
3 8. עד לחודש מאי 2002 התגוררו בני הזוג עם ארבעת ילדיהם בעיר מזכרת
4 בתיה, ומחודש זה עברו להתגורר בעיר ברלין בגרמניה.
5
6 9. התובע הינו רופא, בעל תואר מומחה ברפואה פנימית מטעם משרד
7 הבריאות הישראלי. בעבר, עבד כרופא בבית החולים קפלן בעיר רחובות.
8 כיום, משמש הוא כרופא בבית חולים עירוני בברלין.
9
10 10. לעדותה, משמשת היא בהתנדבות כעורכת הראשית של אתר האינטרנט
11 "קדמה", המהווה פורטל המרכז בתוכו פורומים, בלוגים, מאמרים,
12 סקירות וביקורות אומנות, ומהווה, לדבריה, מקום מפגש לציבור בעל
13 תודעה פוליטית, מעמדית ותרבותית.
14
15 11. לדבריה, על אף העובדה כי היא מתגוררת בגרמניה, מעורה היא בנעשה
16 במדינת ישראל, ונוהגת לקרוא אתרי אינטרנט ישראלים רבים, אתרי
17 חדשות וכן בלוגים של כותבים ישראלים, וכן נהגה להגיב לרשימות של
18 כותבים כאשר חפצה לחלוק את דעתה עם ציבור הקוראים.
19
20 12. בין היתר, נהגה לקרוא את הבלוג של הנתבעת, שנקרא "פרי עץ הדעת".
21 לעיתים, נהגה אף להגיב לרשימותיה אותן חתמה בשם "איריס חפץ";
22 "איריס ח. ו-" ברלינאית".
23
24 13. ביום 1.5.08 פירסמה הנתבעת באתר רשימה תחת הכותרת "איך
25 מכחישים שואה בעברית", ובה פרסמה היא דברי לשון הרע על התובעים.
26
27 (להלן: "הרשימה"; ראה: נספח 4 לת/2).
28

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

14. לגרסתה, נשוא הרשימה הפוגעת היו היא ובעלה. הנתבעת זיהתה אותה
בשמה המלא וציינה כי משמשת היא כעורכת אתר האינטרנט "קדמה",
כך שאין כל ספק כי התכוונה אליה. כמו כן, אודות התובע כתבה הנתבעת
את שם משפחתו בשגגה, במקום בורכרדט כתבה "בורקהרדט" וסיפרה
כי הוא רופא גרמני.
15. לדבריה, הנתבעת ייחסה להם בכתבה מעשים של הכחשת שואה, שידול
להכחשת שואה ופרסום מסרים אנטישמיים.
16. כך פרסמה הנתבעת כי התובעת התאמצה להעביר מסר גרמני אשר
באורח מופלא דומה לתעמולה הנאצית. כן פרסמה כי התובע כיהן
בשגרירות גרמניה בעיר תל אביב והזמין היסטוריונים יהודיים לטקס
לכבוד חללי מלחמות העולם בנאצים. הנתבעת נהגה לכנות את התובע,
לאורך כל הרשימה, בכינוי "סוכן גרמני", וציינה כי "חיבתם של
אנטישמיים לנשים יהודיות היא עניין ידוע ומוכר".
17. עוד כתבה הנתבעת כי "במשך זמן נודע לי שאשתו של הסוכן הגרמני
שמסייעת לו להפיץ מסרים אנטישמיים באינטרנט עורכת את אתר
"קדמה" לאקטיביזם מזרחי, ופועלת באתר על פי הוראות בעלה לקידום
הכחשת השואה בקרב עדות המזרח".
18. וכן הוסיפה הנתבעת וכתבה כי "לסוכן הגרמני שנשוי לאיריס חפץ
ומפעיל אותה כדי לקדם את הכחשת השואה בקרב אקטיביסטים
מזרחיים יש שם ארי טהור, ורופא הוא לא... בקהילה היהודית בברלין
הוא פועל כפרובוקאטור בסגנון המוכר לרבים מפעילות הק.ג.ב".
19. לעדותה, היא ובעלה מעולם לא הכחישו את השואה ולא עסקו בהפצת
מסרים אנטישמיים, ולפיכך מדובר בדברי בלע שקריים של הנתבעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

- 1
20. עוד, הוסיפה, כי לאחר פרסום הרשימה, הפנו את תשומת ליבה אליה
2 מספר חברים. עם קריאת הדברים, חשה היא מועקה ועלבון מהדברים
3 החמורים שנכתבו עליה, אשר אינם אמת.
4
- 5
21. כן העידה כי הנתבעת חסמה את האפשרות להוסיף תגובה לרשימתה,
6 ומשכך נמנע ממנה להגיב לדברים ולהפריכם.
7
- 8
22. אם לא די בכך, הנתבעת הותירה את הפרסום לאורך זמן באתר
9 האינטרנט, ורק לאחר הגשת כתב תביעה זה ניאותה הנתבעת להסיר את
10 הפרסום. כן סירבה במכתבה החוזר להתנצל והאשימה אותם בהטרדה
11 ובאיומים, והציגה אותה כ"חולת נפש" וכמי שמתנהגת בהתנהגות
12 בריונית.
13
- 14
23. הנתבעת אף פרסמה ביום 14.5.08 את מכתב בא כוח התובעים בהמשך
15 לרשימתה באתר האינטרנט.
16
- 17
24. כן העיד התובע מס' 2, ד"ר יעקב בורכרדט, בתצהירו ת/1 כי הינו יליד
18 ואזרח גרמניה, אינו יהודי, ורופא בעיסוקו. כיום הוא מתגורר עם אישתו
19 וילדיהם בברלין בגרמניה, ועובד שם כרופא.
20
- 21
25. לדבריו, קורא הוא עברית בצורה מוגבלת, ואינו יודע לכתוב בעברית.
22 בתחילת חודש מאי 2008 סיפרה לו רעייתו כי הנתבעת פרסמה בבלוג
23 שלה רשימה, שהיא והוא הינם נושאה.
24
- 25
26. עוד, העיד, כי מעולם לא נכנס לבלוג של הנתבעת, ואף לא ידע על קיומו
26 קודם פרסום הרשימה, ולא הגיב בו בשום אופן, בין ישירות ובין
27 באמצעות רעייתו.
28

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 08-30645 בורכרדט ואח' נ' פרי

ראיות הנתבעת

27. הנתבעת, הגב' ענת פרי, העידה בתצהירה נ/2 כי הינה בעלת תואר

ראשון בהיסטוריה כללית וחינוך ותואר שני בהיסטוריה כללית מן האוניברסיטה העברית בירושלים, וכי היא התמחתה בהיסטוריה של קיסרות הבסבורג. במהלך השנים התמסרה למאבקה באנטישמיות ובהכחשת שואה.

28. לעדותה, פרסמה היא מאמרים אשר זכו להערכה רבה וצוטטו רבות, ופורסמו בעיתוני "הארץ" וב"מעריב".

29. לעדותה, אחד מפרסומיה הראשונים בבלוג שלה באתר האינטרנט "רשימות" עסק בכתבה אנטישמית בעיתון הגרמני "די צייט", אליו הגיבה התובעת תגובות שכללו דברי שבח לגרמניה והתבטאויות אנטישמיות קשות כלפי מדינת ישראל. לאותה כתבה הגיב גם מר ריינהרד וימר, דובר שגרירות גרמניה בישראל, לשעבר, אשר נהג להתנכל לה בעת כהונתו בישראל, שהוא, למיטב ידיעתה, בעלה הנוכחי של התובעת.

30. לדבריה, השניים לא הפסיקו להטריד אותה ולכנותה "פרנואידית" ו"חולת רוח", ונהגו לאיים עליה. התובעת אף הגדילה לעשות והציפה את מנגנון התגובות שלה לכתבה מסוימת אותה כתבה, על מנת שלא תוכל לנהל דיון על הנכתב.

31. כן נהגה היא למחוק תגובות נאצה מטעם התובעת, אולם זו היתה מגיבה בשעות קטנות של הלילה בהן לא יכלה למחוק אותן באופן מיידי, לאחר מכן, החלה התובעת לפרסם תגובות נאצה בשמות בדויים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

- 1 את הרשימה נשוא התביעה פרסמה היא ביום השואה במחאה על
2 פרסומים המבזים את השואה באתר "רשימות", במיוחד אצל מקורביה
3 של התובעת.
4
- 5 עוד, הוסיפה, כי לאחר שקיבלה את מכתב ההתראה מטעם התובעים,
6 פרסמה היא את המכתב בבלוג שלה, ומסרה לבא כוחם כי תסיר את
7 הרשימה רק באם ימסור לה את כתובתם של התובעים על מנת שתוכל
8 להגיש נגדם תלונה על הטרדה.
9
- 10 עוד, העידה, כי למיטב ידיעתה התובעת אינה נשואה כיום לתובע אלא
11 למי שהיה בעבר דובר שגרירות גרמניה בתל אביב מר ריינהרד וימר, ויחד
12 עימו מתגוררת היא בברלין. כל שנאמר ברשימתה אודות "סוכן גרמני"
13 נתכוון למר וימר ולא למר בורכרדט.
14
- 15 לדבריה, אזכור שמו של "יעקב בורקהרדט" אינו אזכור שם התובע אלא
16 מדובר בטעות דפוס, וכוונתה היתה להיסטוריון הידוע מתקופת
17 הרנסאנס באיטליה.
18
- 19 עוד, העידה, כי התובע אינו מתגורר עם התובעת בברלין, ואינו מתגורר
20 בברלין, אלא חי הוא ועובד במדינת נורד-ריין - וסטפליה בדרום מערב
21 גרמניה, במרחק רבה מהעיר ברלין, ועוסק בהוראה. את מסקנתה זו
22 תומכת היא במכתב מדקאנט הפקולטה לרפואה באוניברסיטת ויטן -
23 הרדקה לבא כוחה, ממנו עולה כי אינו עובד בבית החולים בברלין.
24
- 25 (ראה : נספח ב' לנ/2).
26
- 27 כמו כן, לדבריה, קיים ספק באם התובע הינו רופא, וכי אין לו רישיון
28 לעסוק ברפואה בישראל, ומכל מקום, התובעים לא הוכיחו טענתם זו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

38. לגרסתה, התובעת מפיצה דברי אנטישמיות ובפרסומיה מתוארים היהודים כפושעי מלחמה בדומה לנאצים, כמי שמחזיקים באידיאולוגיה נאצית וכמי שנוהגים בשיטות שבהן נהגו הנאצים.

39. כך, לדבריה, פירסמה התובעת תגובה בבלוג של מר מתי שמואלוף באתר "רשימות", ובה כתבה כי דוד בן גוריון ז"ל, ולא הגרמנים עצמם, קבעו את מידת הבקיאות בתרבות הגרמנית כאמת המידה לזכאות לשילומים, ומציגה את בן גוריון כמי שהנהיג אידיאולוגיה נאצית וגזענית.

(ראה : נספח ה' לנ/2).

40. כן כתבה התובעת באתר "קדמה" ביום 28.11.08 כי "אני זוכרת בתור ילדה את הסיסמא צב"ר- צעיר, בריא, רענן. נפש בריאה בגוף בריא אותו הרעיון הנאצי וגם השימוש באותם מונחים". לדברי הנתבעת, מדובר בניסיון נוסף של התובעת ליצור זהות בין הציונים לנאצים, בין קורבנות לרוצחים, כדי לטשטש את אשמת רצח היהודים על ידי טשטוש ההבדלים בין רוצחים לקורבנות.

(ראה : נספח ז' לנ/2).

41. כמו כן, הגיבה התובעת לפרסום של מר יוסי דר בשם "אנגלה מרקל מתביישת" מיום 19.3.08, תוך שהיא מכנה עצמה "ברלינאית", וכתבה כי ישראל לא רק שהיא כמו גרמניה הנאצית אלא גרועה היא ממנה, ולכן אשמים של היהודים בשואה אינה כה גדול.

(ראה : נספח ט' לנ/2).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

42. יתרה מזאת, באחת מתגובותיה למאמר של מר מאיר בביוף באתר
"העוקץ" השוותה התובעת את מר טומי לפיד ז"ל לנאצים, וגרסה כי הוא
עצמו נאצי מעצם היותו ניצול שואה.

(ראה : נספח י' לנ/2).

43. לדבריה, ללא כל קשר לנושא הדיון, תמיד מתמקדים דבריה של התובעת
בניסיון לתאר את היהודים כנאצים או כגרועים מן הנאצים שכן
התעמולה האנטישמית והכחשת השואה הם העומדים בראש מעייניה.

44. באשר לנסיבות פרסום רשימתה העידה כי הרשימה פורסמה ביום
השואה בתגובה לרשימות שביזו את יום השואה ואת הנספים בשואה.

45. בנוסף לכך, העידה כי בחודש פברואר 2009 פירסמה התובעת באתר
"קדמה" תמונות זוועה של נפגעים פלשתינים במבצע "עופרת יצוקה"
ובכך קוממה עליה גם רבים ממקורביה. לדבריה, התובעת מנסה, כדרכה,
לתאר את הישראלים שאינם מתבטאים כמוה בהקבלה למכחישי שואה,
כדי להקביל את מעשי ישראל לפשעי הנאצים.

(ראה : נספח ט"ו לנ/2).

46. כל המגיבים באתר זה מבטאים את אי הנוחות שלהם מכך שניהול האתר
מסור בידי התובעת שהפכה אותו לאתר תעמולה אנטי ציוני, מנותק
מהקיום הציוני ומדכא כל ביטוי אחר.

47. כן, הוסיפה, כי אדם המבטא דעות קיצוניות צריך להיות מוכן לביקורת
כנגד דעותיו ודרך התנהלותו. לדידה, לא יעלה על הדעת כי יינתן לתובעים
חופש דיבור מוחלט בעוד שהיא לא תהיה רשאית לפרסם את מאמריה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

48. לדבריה, התובעת בכינויה "ברלינאית" מסגירה את קשריה עם מר
ריינהרד וימר, המכונה "יהודי גרמני", ואת היותה דוברת בשם ממשלת
גרמניה.

49. כמו כן, התובעת מוכרת כאנטישמית שמטרתה להציג את היהודים
כנאצים, וכמי שמחרחרת שנאה בין יהודי ספרד ליהודי אשכנז, עד כדי
אמירות בעלות אופי נאצי, כגון, "אשכנזים תחזרו לתנורים".

50. כן, ציינה, כי בפרסום היה עניין ציבורי רב, מאחר שרשימתה מותחת
ביקורת לגיטימית על העידוד שמעניקה ממשלת גרמניה להכחשת השואה
וביזויה, ועל כך שהיא מעודדת יהודים להפיץ מסרים של הכחשת שואה,
שהינו נושא ציבורי בעל חשיבות גבוהה בעולם.

51. לגרסתה, לתובע לא נגרם כל נזק מרשימתה שכן היא אינה מתייחסת
אליו כלל, הוא אינו מוזכר שם, וכי הכוונה היא לבעלה הנוכחי של
התובעת.

הכרעה

52. על מנת להכריע האם בפנינו לשון הרע שרשימתה שערורייתית לבחון את המשמעות
אשר הקורא הסביר היה מייחס לכתבה של התובעת.

53. הנתבעת, ברשימתה, אשר כותרתה הינה "איך מכחישים שואה
בעברית", מותחת ביקורת על העידוד שמעניקה ממשלת גרמניה להכחשת
השואה וביזויה, ומטרתה בפרסום הרשימה היה למחות על אותם
פרסומים המבזים את השואה באתר "רשימות".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

54. ואלו הם הביטויים הפוגעניים לטענת התובעים :

" באורח מופלא דומה התפיסה הזו- שיהודים הם הרע המוחלט
והגרמנים מלאכים, באופן חשוד לתעמולה הנאצית, ולא במקרה.
איריס חפץ התאמצה עד כלות נשמתה להעביר את המסר הגרמני
בתגובותיה לכתבות שלי, אבל היא לא היתה די משכנעת, ובעלה
נאלץ להכנס לתמונה."

55. כן פירסמה כי התובע כיהן בשגרירות גרמניה בתל אביב, כאילו הזמין
היסטוריונים יהודים לטקס לכבוד חללי מלחמות העולם הנאצים, כמי
שהשתלח בהיסטוריונים גרמניים שהרצו על האנטישמיות בגרמניה וכמי
שנהג לשלוח מכתבים לעיתון "הארץ" נגד הנתבעת.

56. ובהמשך ציינה כי "איריס חפץ נראתה תימהונית ומבולבלת מדי עבור
מגיבה מגויסת. רק אחרי כמה רשימות זיהיתי אותה כאשתו
הישראלית. עוד כשכיהן בישראל סיפרו לי שנשא אישה ישראלית.
בינינו, חוקרי האנטישמיות, לא יכולנו שלא לגחך: חיבתם של
אנטישמיים לנשים יהודיות היא עניין ידוע ומוכר".

....

" במשך הזמן נודע לי שאשתו של הסוכן הגרמני שמסייעת לו להפיץ
מסרים אנטישמיים באינטרנט עורכת את אתר "קדמה" לאקטיביזם
מזרחי, ופועלת באתר על פי הוראות בעלה לקידום הכחשת השואה
בקרב עדות המזרח."

...

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

1 " לסוכן הגרמני שנשוי לאיריס חפץ ומפעיל אותה כדי לקדם את
2 הכחשת השואה בקרב אקטיביסטים מזרחיים יש שם ארי טהור, ורופא
3 הוא לא."
4

5 57. דומני, כי דברי הנתבעת מהווים דברי לשון הרע כנגד התובעים שכן
6 מייחסת היא להם מעשים של הכחשת שואה, הפצת מסרים אנטישמיים,
7 פרסום של תעמולה נאצית ושידול להכחשת שואה, פעולות המהוות
8 עבירות פליליות לפי חוק איסור הכחשת שואה, התשמ"ו-1986.
9

10 58. על פי ההלכה המנחה בפסק דין ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ'
11 חברת החשמל, פ"ד לא (2) עמ' 281, בעמ' 293, המבחן בדבר קיום לשון
12 הרע הוא "מבחן אובייקטיבי", המתייחס להבנת האדם הסביר את דברי
13 הפרסום, שם נאמר כדלקמן:
14

15 "המבחן בדבר קיום לשון הרע לפי סעיף 1 איננו מתמצה בתחושת
16 העלבון הסובייקטיבית של הפרט, עליו נסב הדיבור או הכתב
17 המייחס לו דברים פוגעים, אלא יסודו אובייקטיבי, היינו מה
18 השפעתם או זיקתם של דברי לשון הרע להערכה לה זוכה הפרט
19 התובע בעיני הבריות... איסור לשון הרע בא לעגן בחוק החרות את
20 זכותו של כל אדם, כי הערכתו בעיני אחרים לא תיפגם ולא תיפגע
21 על ידי הודעות כוזבות בגנותו..."
22

23 ובעמ' 300 לפסק דין זה נאמר:
24

25 "עת באים לבחון מה משמעותם של דברים בעיני הקורא הסביר
26 והרגיל, אין בדרך כלל חשיבות לכך מה היתה כוונתו של
27 המפרסם, היינו בכפיפות לאמור בסעיף 16 (ב) (3) לחוק, הרי
28 שאלה זו בלתי רלוונטית לחלוטין. כן אין להביא ראיות בקשר
29 לשאלה מה המשמעות שאותה ייחס קורא רגיל או סוג קוראים זה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

או אחר לפרסום ואין צורך בשמיעת עדויות ביחס לשאלה כיצד
הובנו דברי הפרסום, אלא שבית המשפט הוא שישקול את
הדבר..."

כן נקבע בע"א 4534/02 רשת שוקן נ' הרציקוביץ, פ"ד נ"ח (3) 558, בעמ' 568
כדלקמן:

"בשלב הראשון יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה
ממנו לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר, כלומר יש
לפרש את הביטוי באופן אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות
וללשון המשתמעת...בשלב השני, יש לברר בהתאם לתכלית החוב
ולאיזונים חוקתיים, האם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות
בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו- 2 לחוק."

כן אפנה לדבריו של עו"ד י. יהב בספרו "לשון הרע", הוצאת "תמר", התשנ"ו -
1996, (מהדורה שנייה), בעמ' 56, כדלקמן:

"א. המבחן שבאמצעותו יש לקבוע אם אכן עלולים דברים
מסויימים שהשמיע הנתבע או הנאשם להביא לידי הוצאת
שם הרע, אינו המבחן הסובייקטיבי, היינו - מה חושב
התובע המרגיש עצמו נפגע, אלא המבחן חייב להיות זה
האובייקטיבי, היינו - כיצד עלולה החברה לקבל את דברי
אותו פרסום.

ב. לעניין זה, אין אפילו צורך בשמיעת עדויות ביחס לשאלה
כיצד הבין הציבור את דברי הפרסום, אלא השופט לבדו
ישקול בדבר ללא שמיעת עדויות."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

וכן ראה ספרו של אורי שנהר, "דיני לשון הרע", נבו הוצאה לאור בע"מ, תשנ"ז

- 1997, בעמ' 110, כדלקמן:

"כאמור, לפרסום הפוגע יינתן המובן שייוחס לו על ידי "האדם הסביר". עקרון זה מעורר את השאלה, האם "האדם הסביר" הוא האדם הממוצע מתוך כלל הציבור, או שמא יש מקרים שבהם "האדם הסביר" ישקף ציבור מצומצם יותר. הכלל שנפסק לעניין פרשנות הפרסום הוא, שהפרסום יפורש על פי המשמעות המקובלת בציבור כולו ועל פי הבנתו של "האדם ברחוב" או "האדם הרגיל", ש"איננו המשכיל ביותר או האיש הירוד ביותר מבחינת התפתחותו".

59. על פי הלכות אלה, הדברים אותם כתבה הנתבעת ברשימתה מהווים בעיני

האדם הסביר דברי לשון הרע באשר באים הם לבייש, לבזות ולהשפיל התובעים כבני אדם. דברים שכאלה אודות התובע, שהינו רופא אף עלולים לפגוע במשלח ידו ובמוניטין המיוחסים לו ככזה, דבר המעצים מילים אלו.

60. לפיכך, על פי מובנם האובייקטיבי של המילים והביטויים דנן, מהווים אלה

דברי לשון הרע על פי הקבוע בסעיף 1 לחוק, שזה לשונו:

"1. לשון הרע מהי

לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או

לעשותו מטרדה לשנאה, לבוז או ללעג

מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות

או תכונות המיוחסים לו;

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה
ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו,
במשלח ידו או במקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו,
מקום מגוריו, מינו או נטייתו
המינית."

הבעת דעה – סעיף 15(4)

61. לטענת הנתבעת, דבריה הינם בגדר הבעת דעה על התנהגותם של
התובעים, ולפיכך, חוסות הן תחת הגנת סעיף 15(4) לחוק, אשר זהו
לשונו:

"הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי,
רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו,
עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה
התנהגות."

62. הלכה היא, כי חוק איסור לשון הרעה מבחין בין פרסום של עובדות לבין
פרסום של דעות. פרסום עובדה הוא פרסום האמור לשקף את המציאות
האובייקטיבית. פרסום של דעה, לעומת זאת, משקף הליך מחשבתי
סובייקטיבי. דעה יכולה להתייחס לעניינים שב"טעם ובריח", אשר אינם
יכולים להיות מסווגים כאמת או שקר, כמו דעה על רמתה של מוזיקה,
יצירה ספרותית או מדיניות ידועה. עם זאת, הבעת דעה איננה מוגבלת
למתן ביטוי ערכי לעניינים מסוימים כגון, טוב, רע, יפה, מכוער וכדו',
והיא יכולה גם לתאר מצב עובדתי אובייקטיבי, ובלבד שתנוסח כדעה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

לעניין זה ראה: ספרו של מר אורי שנהר, שם, פרק 21, עמ' 322-323
כדלקמן:

"חוק איסור לשון הרע אינו מגן על הבעת דעה בכל נושא ועניין
שהוא, גם אם הבעת הדעה נעשתה בתום לב ועל פי הכללים
שעוצבו בפסיקה בקשר לדרך פרסומה של הבעת דעה מוגנת.
קיימת רשימה של נושאים ועניינים שרק בקשר אליהם תהיה
הבעת הדעה מוגנת. רשימת עניינים זו מפורטת בסעיפים 15(4)
עד 15(7) לחוק...

סעיף 15(4) מונה שורה ארוכה של נושאים שהבעת הדעה בקשר
אליהם עשויה להיות מוגנת. הסעיף מתחלק, למעשה, לשניים.
בחלקו הראשון של הסעיף נקבעה הגנה על הבעת דעה בקשר
ל"התנהגות הנפגע" בכמה עניינים. בחלק השני קבועה הגנה על
הבעת דעה בקשר ל"אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע",
אם אלה התגלו בהתנהגותו של הנפגע באותם עניינים שאליהם
מתייחס החלק הראשון. יש לציין, כי המחוקק לא קבע הגנה
מפורשת על הבעת דעה בקשר לכישורי הנפגע וכשירותו, אם כי
ייתכן שפרשנות מרחיבה של "אופיו" של הנפגע, תאפשר ביקורת
גם בעניינים אלה.

ההתנהגות שבקשר אליה תהיה הבעת הדעה מוגנת היא
התנהגות של הנפגע "בקשר לעניין ציבורי" וכן התנהגותו בשורה
של תפקידים ציבוריים המוגדרים בסעיף, והם: תפקיד
"שיפוטי", תפקיד "רשמי", תפקיד "ציבורי" ותפקיד "בשירות
ציבורי". בתי-המשפט ראו חשיבות מיוחדת לביקורת בנושאים
ציבוריים, ולפיכך נראה, כי ביישום הגנה ספציפית זו יתן בית-
המשפט לחופש הביטוי משקל רב מכפי שיינתן לו בעניינים
אחרים. נראה, כי רשימת התפקידים הציבוריים אינה מוגבלת
רק לתפקידים שהנושאים בהם הם עובדי ציבור... עם זאת, לא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

כל עיסוק הנוגע לציבור יעשה את העוסק בו לנושא בתפקיד
רשמי או ציבורי. "

63. באשר לתובעת, ניתן לומר כי הינה מכהנת בתפקיד ציבורי, שכן משמשת
היא כעורכת הראשית של אתר האינטרנט החברתי "קדמה". התובעת,
במעמדה ובהתבטאויותיה בכלי התקשורת האלקטרוניים הפכה לאישיות
ציבורית.

64. אולם, איני יכולה לקבוע כך בנוגע לתובע, רופא במקצועו, אשר אין
בתפקידו משום עניין ציבורי, ואשר הנני קובעת כבר כעת כי לא עומדת
לנתבעת הגנת "הבעת דעה" באשר לדברים שנאמרו באשר לתובע.

65. מהראיות שבפני עולה בבירור כי דעותיהן של התובעת והנתבעת אינן
חופפות, וכי לא קיימת ביניהן, בלשון המעטה, הערכה הדדית.

63. לטעמי, טענת הנתבעת לפיה התובעת מפרסמת מסרים אנטישמיים
מהווה הבעת דעה מובהקת, כפי שיפורט להלן, ומשום כך מותרת היא.

66. עניין "השוואה" הינו נושא ערכי ממדרגה ראשונה, בעל חשיבות ציבורית,
אשר, לטעמי, לא ירד מסדר היום לעולם. חשוב הוא כי יהא דין ודברים
על נושא זה, ומותר כי תהיינה דעות חלוקות בעניין.

67. לא יעלה על הדעת, כי התובעת תוכל לפרסם דעותיה השנויות במחלוקת
ללא חשש, בעוד שתסרב לקבל ביקורת כנגד דעותיה או דרך התנהלותה.

לעניין זה נקבע : ת.א. 128853/01, פרופ' צימרמן משה נ' הוצאת עיתון
"הארץ" בע"מ, (פורסם בנבו), מפי כבוד השופטת יהודית שבח, כדלקמן :

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

1 "לא יעלה על הדעת, כי התובע יוכל לפרסם ללא חשש את דעותיו
2 השנויות במחלוקת בדבר גרמניה האחרת ובדבר התנהגות הימין
3 בישראל, כולל השוואה בין נוער חברון לבין הנוער היטלריסטי,
4 אך מנגד יסרב לקבל בקורת כנגד דעותיו ו/או דרך התנהלותו.
5 התובע איננו יכול להשתמש במטריית חופש הבעת הדעה הניתנת
6 לו כהיסטוריון וכחוקר על מנת שיבצע מלאכתו ו/או מחקריו
7 בצורה מקצועית ויבטא דעותיו, למרות שהם אינן מקובלות על
8 כלל הציבור, ובה בשעה לאסור את ההגנה שעה שמדובר
9 בביקורת המופנית כלפיו.
10 אותן הגנות המגנות על התובע, חייבות לחול גם על עמיתיו
11 למקצוע, המתנגדים לדעותיו. "

12
13 68. עוד טוענת התובעת כי אין מדובר כלל בהבעת דעה כי אם בעובדות בלתי
14 נכונות.

15
16 69. ההכרעה בשאלה האם מדובר בהבעת דעה או שמא בקביעת עובדה, אינה
17 מלאכה קלה כי אם סוגיה עובדתית משפטית מעורבת.

18
19 ראה: ע"א 259/89, מודיעין נ' ספירו, פד"י מ"ו (3), עמ' 55.

20
21 עוד ראה בספרו של המלומד אורי שנהר, שם, בעמוד 309, כדלקמן:

22
23 "השאלה אם פרסומים שונים "מהווים תאור עובדתי או
24 שיש בהם משום הבעת דעתו גרידא של הכותב, איננה
25 פשוטה". האבחנה נעשית "על פי השכל הישר וכללי
26 ההיגיון", ותוך שימוש בכללי הפרשנות של פרסומי לשון
27 הרע, כפי שאלה פותחו בפסיקה. בית-המשפט יקבע כי
28 פרסום הוא בגדר הבעת דעה אם זהו מובנו הטבעי והרגיל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

של הפרסום, כפי שאדם רגיל היה מבין אותו, או במילים
אחרות: פרסום יוגדר כהבעת דעה, אם יהיה כזה שהאדם
הסביר יבין את האמור בו כדעתו של הכותב ולא כהצגת
עובדות מצידו. האבחנה בין עובדה לדעה תיעשה על פי
"הרושם הכללי שיוצר מירקם הכתבה בעיני הקורא
הסביר", כאשר ההנחה היא שהקורא הסביר אינו "מנתח
ניתוח מדוקדק של כל אמרה ואמרה". אותו רושם כללי
יווצר אצל הקורא הסביר עקב ניסוחה של האמרה,
מקומה בפרסום כולו ומבנה הפרסום בכללותו. יש לזכור,
כי אף שסיווג אמרה כדעה או כעובדה ייעשה על פי הבנתו
של "האדם הסביר", הרי שההכרעה בעניין תהיה בסופו
של דבר הכרעה שיפוטית, ושופטים שונים עשויים להסיק
מסקנות פרשניות שונות לגבי אותו פרסום."

70. הפסיקה חוזרת ומדגישה כי כאשר עסקינן בפרסומים הנוגעים לאנשי
ציבור ולענייני ציבור, יש להקנות משקל יתר לחופש הביטוי ולזכות
הציבור לדעת לעומת הזכות לשם טוב. ראה לעניין זה, פס"ד רשת שוקן
נ' הרציקוביץ, דלעיל, כדלקמן:

"ניתן להרחיב סטנדרט זה, והוסיף ולקבוע כי המשקל שיש
להעניק לזכות לשם טוב נחלש גם כאשר מדובר בדמות ציבורית,
אשר לה נגישות רבה לכלי התקשורת, ואשר נמצאת במרכז של
פולמוס ציבורי..."

... מן הרגע שמתעורר דיון ציבורי, שאינו במישור עובדתי,
עמידותו של הנפגע צריכה להיות גבוהה יותר, עליו להיות נכון
לספוג הערות בקורתיות המתייחסות לדיון זה."

71. לדעתי, במקרה דנן מדובר בנושא ציבורי אשר יעסיק את העם היהודי
עוד רבות, לבלי ספק, והתובעת נחשבת לאישיות ציבורית, אשר נוהגת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

להביע את עמדותיה באמצעי התקשורת האלקטרונית, ועל כן יש לפרש את אמירותיה של הנתבעת כהבעת דעה מותרת ולגיטמית.

72. לתובעת קיימים כלים רבים על מנת להביע דעותיה, ועל מנת לסתור דעות מנוגדות, ואף נוהגת לעשות זאת, ואמצעים אלה עמדו לרשותה ובמסגרתם יכולה היתה לרפא את הפגיעה שנפגעה ולהעמיד את גרסתה לשיפוט ציבור הגולשים.

73. כמו כן, על מנת לחסות בצל הגנת הבעת הדעה בקשר לעניין ציבורי או ביקורת לגיטימית, חייב הפרסום להעשות בתום לב, כמותנה בסעיף 15 לחוק.

74. לאחר שמיעת עדותה של הנתבעת, ולאחר שקילת כל הראיות שהוצגו בפני, נחה דעתי כי הנתבעת עשתה את הפרסום בתום לב, שהרי גם התובעת נוהגת להביע את דעותיה, הנוגדות לאלו של הנתבעת, כאמור, בפומבי.

75. נחה דעתי כי נושא השואה קרוב ללבה של הנתבעת, ובדמה, וכי היא מאמינה באמת ובתמים כי התובעת משווה את היהודים לנאצים, שלא כראוי, וכי השוואה זו, לדעתה, הינה מקוממת.

76. אציין, כי הנתבעת הוכיחה בפני כי קיימים גולשים רבים אשר חולקים על דעת התובעת, ומייחסים לה מעשים של הכחשת שואה, והתנהגות שאינה ראויה.

77. בנסיבות העניין, אף התרשמתי כי דבריה של הנתבעת לא חרגו מתחום הסבירות באותן הנסיבות, כפי שקובע סעיף 16 לחוק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

78. מכל האמור לעיל, דוחה אנוכי את התביעה של התובעת מס' 1 כנגד
הנתבעת, בשל קיום הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15(4) לחוק.

התביעה של התובע מס' 2

79. כאמור, קבעתי כי דברי הנתבעת כלפי התובע מהווים דברי לשון הרע
כלפיו, ואף עלולים לפגוע במשלח ידו.

80. בענייננו, עולה בפי הנתבעת טענה מוזרה, שלא הוכחה בפני, כי התובעים
אינם נשואים זה לזו, וכי התובע הינו, למעשה, גרושה של התובעת, וכי
הרשימה עוסקת בבעלה הנוכחי, שהינו ריינהרד וימר, לשעבר דובר
שגרירות גרמניה בישראל.

81. כשנשאלה בחקירתה הנגדית האם יש לה הוכחה כלשהי כי התובעת
נשואה למר וימר, השיבה כדלקמן:

**"לא, אין לי. הוא הציג אותה כאשתו. הוא הביא אותה
לאוניברסיטה העברית והציגה כאשתו בכנס. לא כתבתי את זה,
כי זה לא ממוסמך."**

(ראה: פרטיכל בעמוד 14 שורות 19-21).

81. אף אם תמצי לומר כי הנתבעת התכוונה ברשימתה למר וימר ולא לתובע,
הרי שהתובעים נשואים זה לזו, והקורא הסביר אשר קורא את הרשימה
מסיק כי הדברים נכתבו על התובע.

82. מכל האמור דלעיל, קובעת אנוכי כי הנתבעת הפיצה דברי לשון הרע כלפי
התובע, וכי לא עומדת לה הגנה של "הבעת דעה" הקבועה בסעיף 15

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

לחוק, ואף לא הגנת "אמת בפרסום" המצויה בסעיף 14 לחוק, שכן באם סבורה היתה הנתבעת כי התובע אינו בעלה אלא מר וימר, הרי שהפרטים אותם מסרה אודות מר וימר, ייתכן שהינם דברי אמת כלפי מר וימר, אולם אין הם נכונים כלפי התובע.

סכום הפיצוי

83. באשר לגובה הפיצוי, קובע סעיף 7א.ב לחוק כדלקמן:

"(ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק."

84. בתביעה דנן, לא הוכיח בפני התובע כי נגרם לו הפסד כספי כלשהו, ולא הוכיח כי נפגע משלח ידו. כמו כן, התרשמתי כי מרבית הרשימה עסקה בדברי לשון הרע שהוצאו כנגד התובעת, ולא כלפיו, וכי הוא עצמו נזכר בכתבה פעמים ספורות בלבד.

85. יתר על כן, לטעמי, יש לקחת בחשבון את העובדה כי התובע מתגורר בברלין וכי לא הוכיח בפני כי יש לו עמיתים או קרובים בישראל, אשר קראו או עלולים לקרוא את הרשימה נשוא התביעה. משכך, יש בנסיבות אלה כדי להפחית בסכום הפיצוי אותו יש לפסוק לזכות התובע.

86. בהתאם לנסיבות העניין, פוסקת אנכי לתובע פיצוי בסך של 7,500 ש"ח.

סיכום של דבר

87. התביעה של התובעת מס' 1 – נדחית ללא צו להוצאות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

31 מרץ 2011

ת"א 30645-08 בורכרדט ואח' נ' פרי

88. הנתבעת תשלם לתובע מס' 2 פיצוי בסך של 7,500 בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה ועד ליום התשלום המלא בפועל.

כמו כן, תשלם הנתבעת לתובע מס' 2 הוצאות משפט וכן שכר טרחת עורך דין בסך של 5,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לבאי כוח הצדדים.

ניתן היום 31 מרץ 2011, בהעדר הצדדים.

ח. יען

חנה ינון, שופטת בכירה